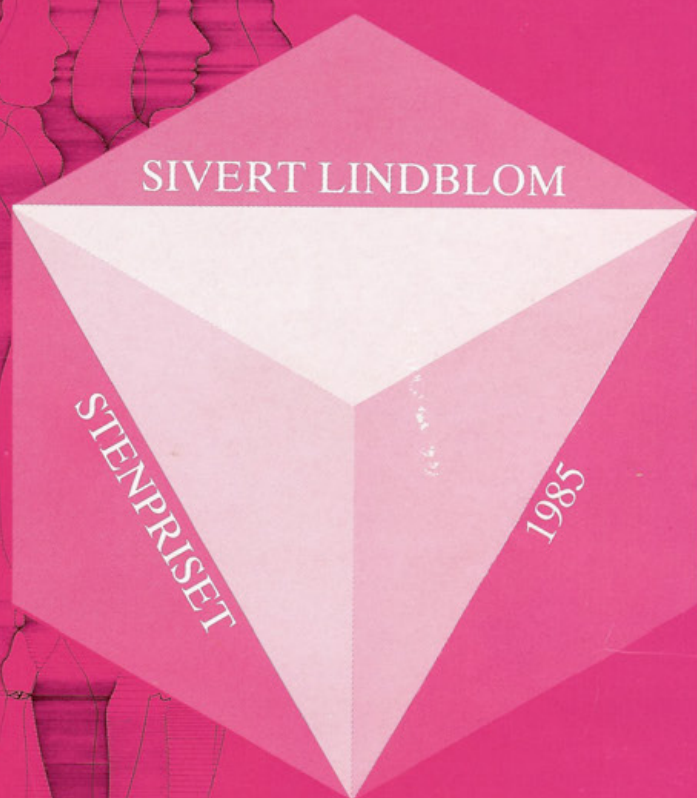

STEN

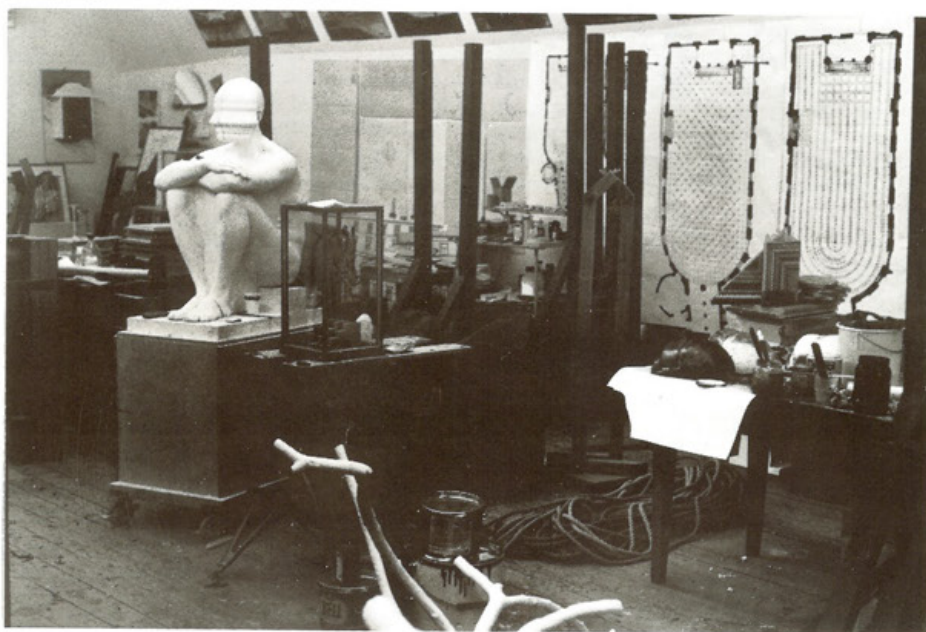

2

1985

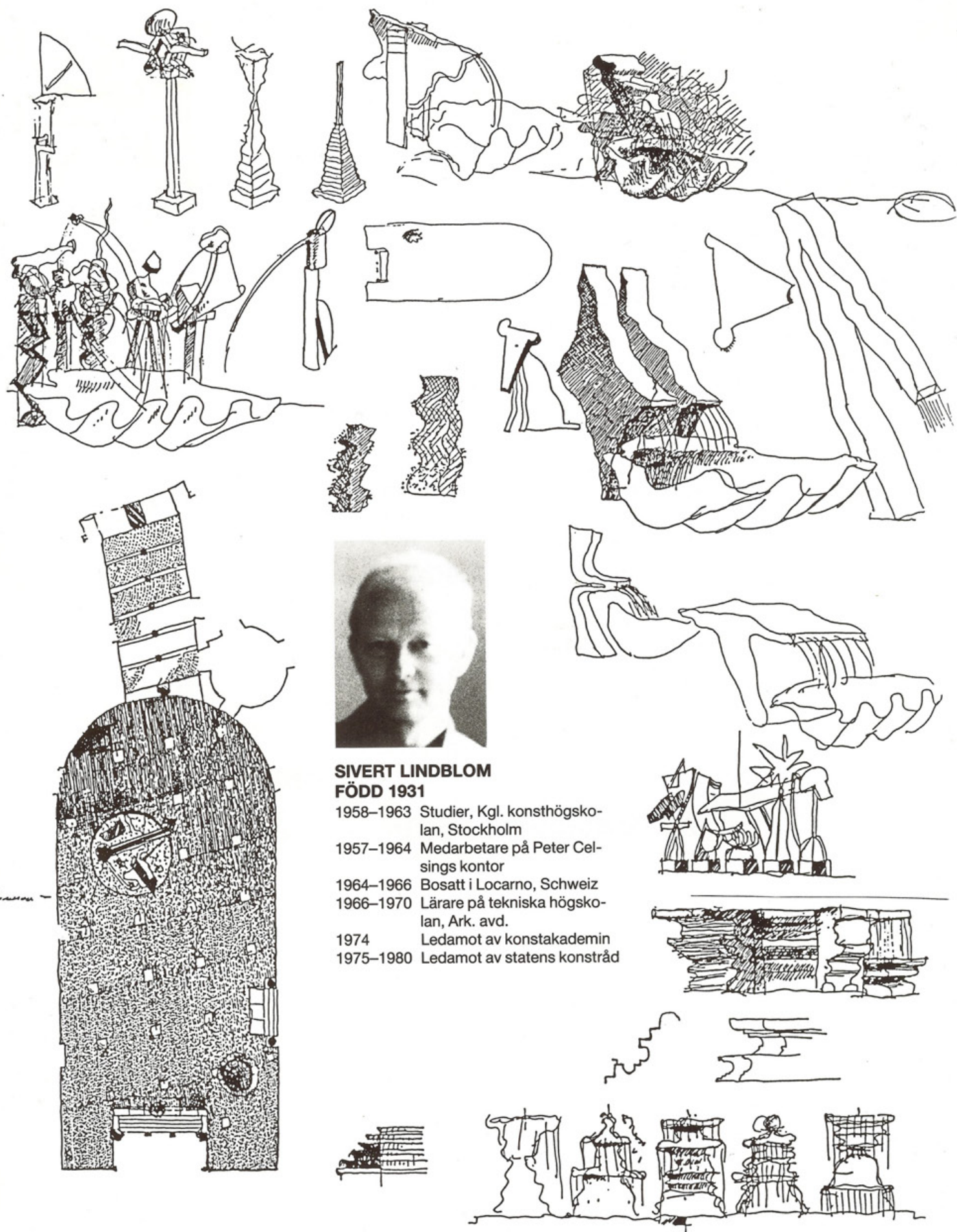
STENPRISET

1985

SIVERT LINDBLOM

SIVERT LINDBLOM

SIVERT LINDBLOM
FÖDD 1931

- 1958–1963 Studier, Kgl. konsthögskolan, Stockholm
- 1957–1964 Medarbetare på Peter Celsings kontor
- 1964–1966 Bosatt i Locarno, Schweiz
- 1966–1970 Lärare på tekniska högskolan, Ark. avd.
- 1974 Ledamot av konstakademin
- 1975–1980 Ledamot av statens konstråd

SKISSER TILL FERSENSKA PALATSET 1975

OLLE REX

Tetra Paks kontor, Pully, Schweiz

Arbetet slutfört: 1983
Byggherre: Tetra Pak Development SA
Byggherreombud: LCA Arkitekter
och arkitekt: Ark. SAR Christopher Roterhan
Inrednings-: MADE Arkitektkontor,
arkitekt: Ark. SIR Gösta Jernberg och
Ark. SIR Peter Ägren
Konstnärlig
gestaltning: Sivert och
Marianne Lindblom

OLLE REX

Fersenska Palatset

Arbetet slutfört: 1976
Byggherre: Svenska
Handelsbanken SHB
SHB's Arkitektkontor
Arkitekt för
ombyggnaden: Ark. Karl-Erik Hjalmarsson
Ansvarig
för gårdens
gestaltning: Sivert Lindblom

SL

Tunnelbanestationen Västra Skogen

Arbetet slutfört: 1975
Byggherre: Storstockholms
Lokaltrafik, SL
Arkitekt: SL's Arkitektkontor
Ark. SAR Michael Granit
Konstnärlig
utsmyckning: Sivert Lindblom

Stenpriset 1985 tilldelas kostnären Sivert Lindblom för hans förmåga att med konstnärliga medel skänka det arkitektoniska rummet en särpräglad och intresseväckande form.

Såsom skulptör arbetar Sivert Lindblom i sina utsmykningsuppdrag med ett flertal material. Hans formvärld präglas av geometri och precision. I hans utsmyckningar betonas den konstnärliga verkan snarare genom relationen mellan de inställda föremålen och omgivande rum än genom de enskilda föremålen.

Natursten spelar ofta en central roll i dess utsmyckningar. Där golv ingått i uppdraget har det lagts med en fogindelning som påminner om de gamla perspektivförslagornas rumsligt preciserande ruttmönster. Föremålen i sten är massiva och står i kontrast till sprödare former i andra material. Utsmyckningarna som i allmänhet är tillverkade av andra än konstnären vittnar om hans stora förmåga att i samverkan med andra i byggnadsprocessen ge anvisningar om utförande och kvalitet.

Juryn har med sitt val velat lyfta fram en självständig insats, där natursten utnyttjats som ett konstnärligt material med rika plastiska och koloristiska möjligheter i ett arkitektoniskt sammanhang.

Juryn har särskilt uppmärksammat tre utsmykningsuppdrag som Sivert Lindblom genomfört.

I Fersenska Palatset i Stockholm som rustats upp av Svenska Handelsbanken svarar Sivert Lindblom för gårdens planering.

Den rektangulära planformen, med en halvcirkelformad avslutning i ena sidan, är belagd med kvadratiska kalkstenshällar. Vissa partier har fått ytterligare en riktningsmarkering genom att plattorna fått sina diagonaler inristade. Som kontrapunkter till de asymmetriskt placerade entréerna står skulpturer i brons utförda som generatriser i de rotationskroppar som konstnären samtidigt arbetade med i andra sammanhang. På ett ställe ligger ett stort svarvat klot av kalksten likt en kvargömd leksaksboll. Det hela är lite kärvt och högtidligt som borggården på ett gammalt Vasa-slott.

I Västra Skogen i Solna har Sivert Lindblom som ett led i SL's utsmyckningar av sina tunnelbanestationer svarat för dekoren. Här ställer han några fält av kakelplattor i rik kolorit mot det utsprängda råa bergrummet. På ett ställe finns en profil av ett människoansikte i kolossalformat, som en antydning av de underjordiska makterna, synliggjorda genom tunnelschaktet. På banvallen mellan spåren ligger rullsten i förband likt isälvgrusvallar med ett enormt uttryck av slumrande kraft.

Dekoren är använd med en enkelt praktiskt orienterande innebörd. Men den har samtidigt en dunklare och symbolisk valör. Material, färg och gestalter väljs och blandas med sparsamhet och hänsyn till både historiska och omedelbart emotionella associationer. Natursten representerar bakgrund och bas, forntid och evighet, materia och tid.

Som skulptör nöjer sig inte Sivert Lindblom med att arbeta med enskilda föremål. Han bygger i stället upp rummet och befolkar det sedan med tidsaspekter och sociala skeenden och antydningar. Han arbetar samtidigt som byggmästare, krönikör och scenograf.

I hans senaste slutförda utsmykningsuppdrag för Tetra Paks kontor i Pully, Schweiz, har han arbetat med den av kontorsrum i U-form omslutta entréhallen i tre våningar. Med hjälp

av tre vertikalt utsträckta spolförmer i ribbverk bygger han upp ett starkt rum. Spolarna som så småningom skall stödja klättrande växer, står på baser av natursten. Dessa har de geometriska grundformerna cirkeln, kvadraten och triangeln och associerar därmed till den geometri som är utgångspunkt för företagets förpackningsprodukter. Baserna är utförda med växlande skift av kalksten och marmor, vilket ger dem en abstrakt karaktär som betonar deras stereometrisk uppbyggnad. De står på ett naturstensgolv där ett övergripande rätvinkligt stormönster effektivt spelar mot i rutorna diagonalt fogindeldad sten.

Utomhus har han medverkat med den vattentrappa som på ena sidan avslutar entréplanet. Ur krönet av en svagt stigande gräsparterr sipprar ett livgivande vatten som vandrar nedför tre stora bronsblad.

I entréhallens putsade väggar har Sivert Lindblom låtit lägga in små kvadratiska kulörta kakelplattor i regelbundna kryssformer. Kakelplattorna förmår skänka den i övrigt helvita interiören just så mycket färg att det vita inte blir enförmigt, utan genomlysas av en fräsch nordisk blondhet.

Sivert Lindblom talar om att vi idag "bygger hus utan att vidröra dem". Det hantverksmässiga har ersatts av det industriellt producerade. Under dylika förhållanden verkar det som om Sivert Lindblom menar att vår tidigare möjlighet att avläsa spår av handens arbete med materialet idag måste ersättas av en möjlighet att avläsa tanken bakom verket.

Sivert Lindblom har i sina egna verk med pregnans visat hur ett sådant förhållningssätt i det kreativa arbetet kan gestaltas.

Stockholm den 7 mars 1985

Juryn för Sveriges
Stenindustriförbunds Stenpris

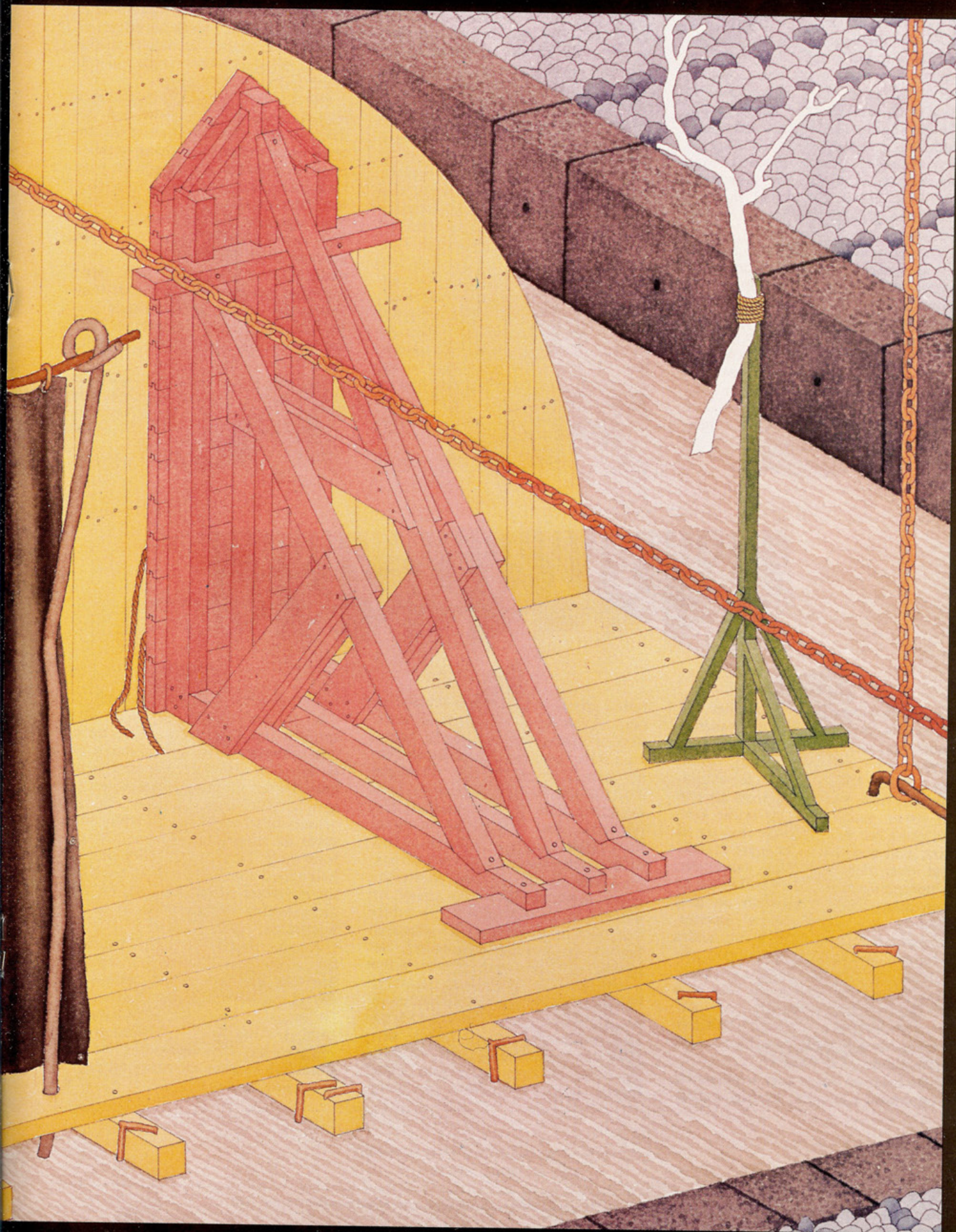
Hans Borgström
Hans Borgström

Olle Rex
Olle Rex

Johan Hedborg
Johan Hedborg

Christer Kjellén
Christer Kjellén

Det är inte en slump att Sivert Lindblom benämner det mesta i sin produktion Utan titel. Det finns en vägran hos honom att närma sig en betydelse, en tidigare existerad värld hans verk skulle kunna hänföras till. Denna vägran ser vi också genomgående hos minimalismen och delar av den abstrakta expressionismen. Men hos honom är inte denna vägran till betydelse entydigt kopplad med en reduktion av former, med en enkelhet.

Det är snarare ett försök att tala aldrig talade ord, att genom tingen äska ett adamiskt språk, där tingen och namnen är ett, där det inte finns denna ursprungliga klyvnad, ett språk där det moraliska omdömet inte trätt in. Att skapa former där estetiska och religiösa konnotationer inte bortbleknat – de har aldrig funnits. Där den högstämndhet som vilar över tigen kan locka åskådaren att frammana bak-

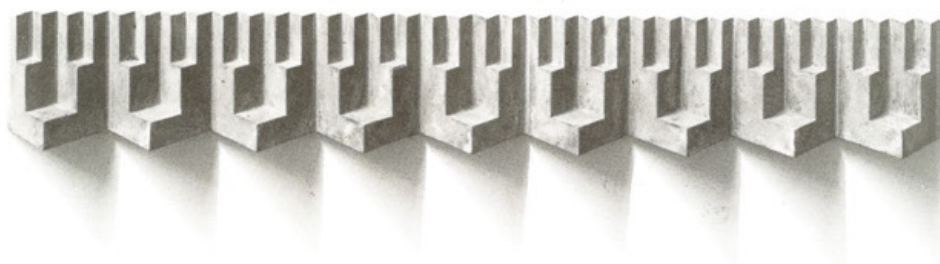
omliggande gåtor (kanske från Kabbala, kanske från mayafolkens ritualer) men där allt sådant arbete är förgäves. Det finns ingen gåta, ingenting bakomliggande hos Lindbloms skulpturer. Det som finns är en slät eller veckad yta innan eller efter, den mänskliga kulturen: en röst som inte kommer från ett struphuvud.

Det är ting som aldrig varit invävd i de språkliga system som utgör den objektivitet vi som subjekt förhåller oss till när vi tänker och ser våra liv. Dessa språkliga system som alltid utgör ett Där, som vi aldrig helt kan göra till ett Här, som vi inte kan tänka, göra genomskinliga för vår blick, eftersom de bildar ett Före, en gräns för vår egen subjektivitet – vilket gör att man inte kan "förstå" konstverk. När Lindblom undviker betydelsen, ännu som anad betydelse, är han en del av de strömningar i vårt århundrades konst som försökt ställa sig utan-

för, bortom, ett språkligt system inom vilket allting redan tycks ha uttryckts. Känslan av senhet är säkert incitamentet till dessa önskningar om ett otalat språk.

Hos Lindblom utgör motsättningen mellan detta absoluta krav och det första intryck som stöter emot oss, intryck av en avlägsen, en gång oerhörd magi, den spänning som gör att hans verk inte sällar sig till raden av sisyfosförsök att skapa ett nytt språk. Det finns ingenting bakom, absolut ingenting, och det att vi verkligen trott på ett obetydligt, svagt glimmande, men ändå ett svar, gör att vi inför detta ingenting ser den avgrund som tomheten, den icke-meningsbärande gestalten och tinget har, den tomhet, den icke-mänsklighet, som vidlåter naturen.

De små gjutna människofigurerna som är uppsatta på en vägg utgår från en avgjutning av den egna kroppen

Lindblom gjorde under sextitalet. De är exakta kopior av den ursprungliga modellen, skalenligt förminskad i en verkstad i Paris, varje detalj, t.o.m. en ring han hade på sig under avgjutningen, finns kvar. Men trots att den är ytterst människolik, vi skulle kunna vänta oss att den skulle resa sig på sina små ben, finns det inget mänskligt över den, ingenting subjektivt. Upprepningen och förminskningen av den mänskliga kroppen gör att dess främsta konstituent, dess unicitet, kroppen lever i skillnaden från andra kroppar, bräcks sönder, kroppen, det mänskliga, avhumaniseras i grunden. Den blå, röda och svarta färg som kastats över figurerna, som "skändat" dem, är ytterligare en förstärkning av denna rörelse. Färgerna är oss något främmande, vi är inga färger.

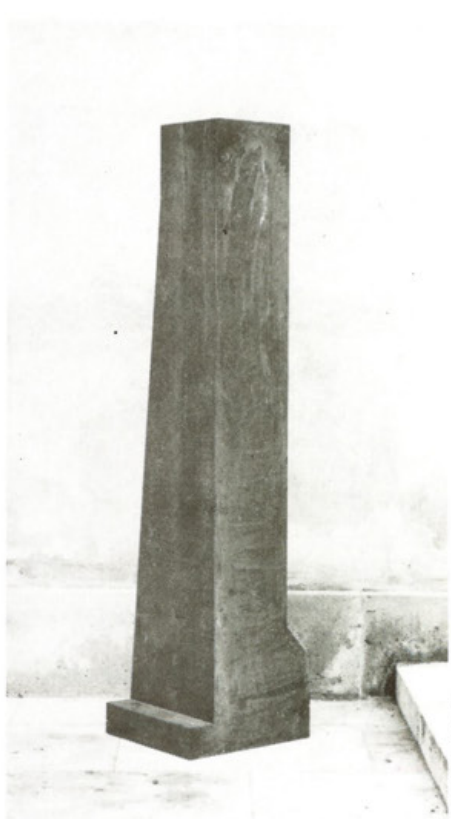
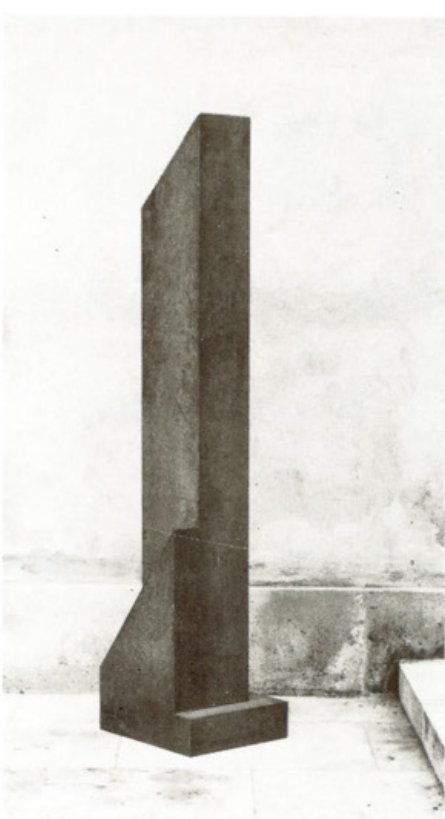
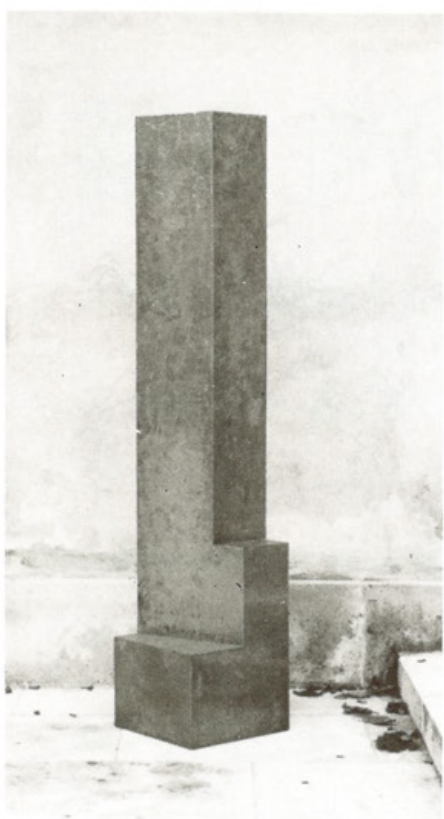
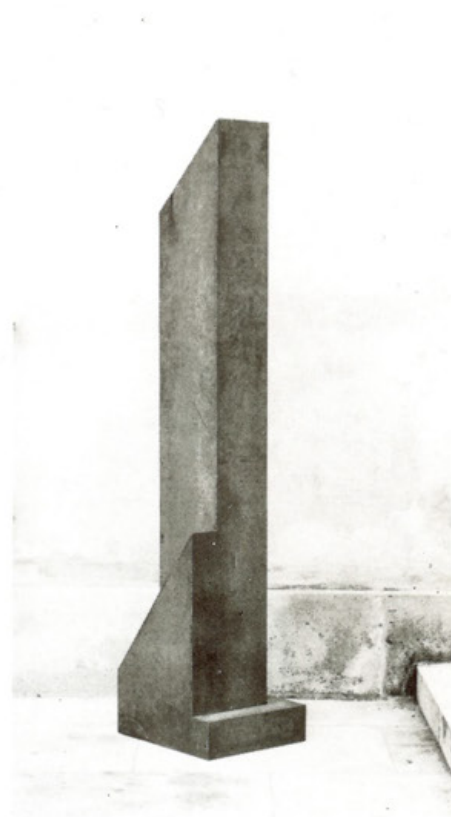
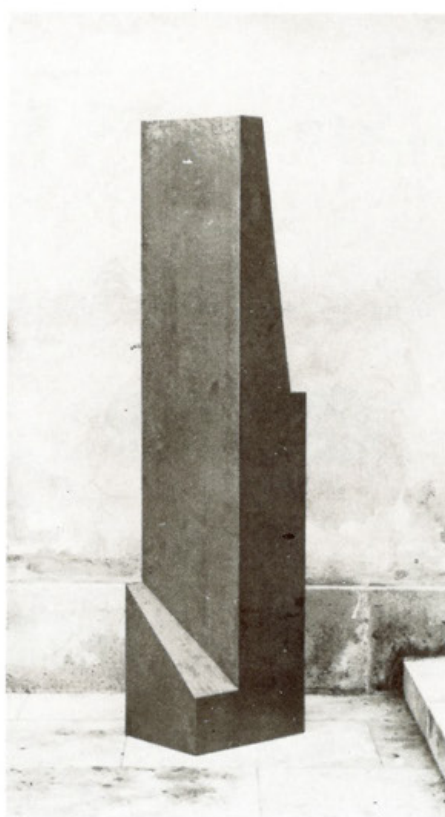
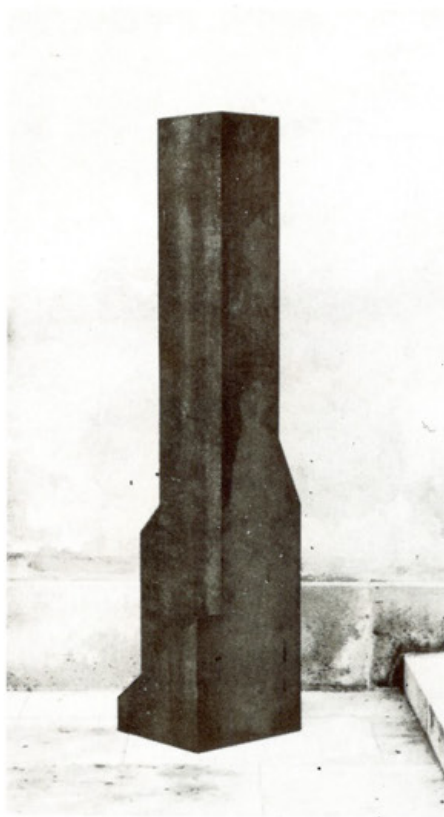
De lister av brons som är placerade i ögonhöjd i lokalen, kraftigt patine-

rade i grönt, är Lindbloms senaste arbete. Även de är avskalade all funktion, all betydelse. De skulle kunna vara stavar i en uråldrig indiansk ritual, men de refererar inte till någon tro, bortom deras materialitet finns ingenting. Det är i materialen, bly, päronträ, plast, här brons, vi möter den totalt stumma naturen. Lindbloms verk existerar i större utsträckning inuti sig själva, en kvadratcentimeter brons omgärdad av brons, ett universum av materialitet, en luftlös och blicklös punkt av icke-mänsklighet. De är placerade i ögonhöjd, mot irisens och blickens kanske gröna köttslighet står hårdheten, ouppbrytbarheten i bronsens gröna materialitet. Den horisontella linjen av käppar som omsluter rummet har sin pendang i en annan materialitet, de gröna ögonens, blickarnas, de som ibland hejdar sig mot varandra – lika omöj-

liga att genomtränga som bronsen.

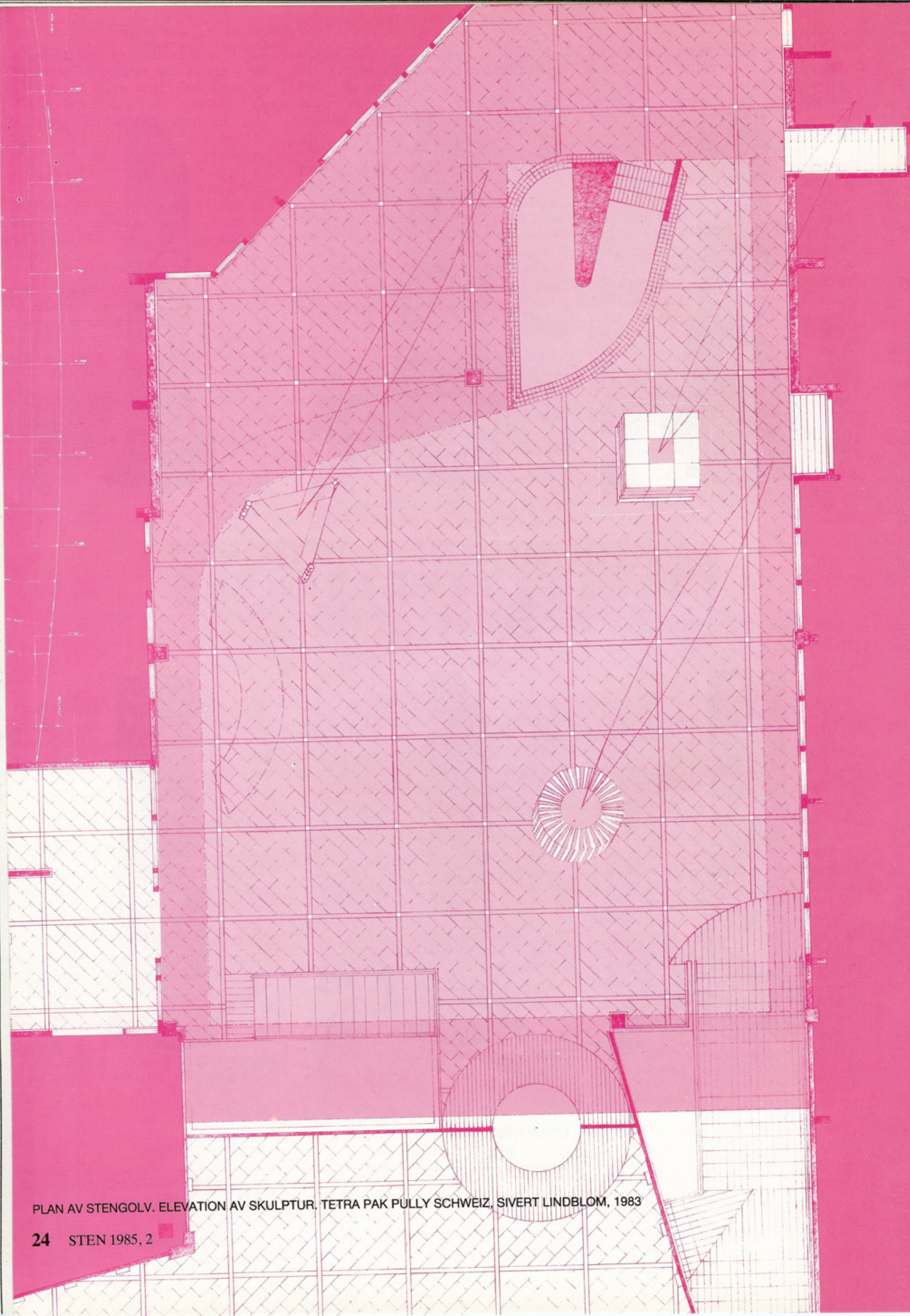
Vi ser hellre ett Efter än ett Före språken hos Lindblom, hellre en ny inte inlöst stavelse, än drömmen om en en gång uttalad, nu glömd sedan miljoner år. Inte drömmen om en ursprunglighet, inga drömmar alls, det vakna tillståndet i en kommande värld där tingen och namnen är ett. Man skulle kunna likna Lindbloms arbeten med apné, den indiska tekniken för medvetet hjärtstillestånd, en sista ansträngning för att träda ut ur det mänskliga.

Kanske dödens former, förruttnelsen, skelettets hårdhet, bär en mer pregnant bild av oss som människor, där vi inte längre är mänskliga, "humana", utan helt försänkta i naturens tystnad. Alltifrån de egyptiska gravritualerna har en sådan aning funnits. Lindblom är ännu ett vittne till denna livets avstängning. ■

SIVERT LINDBLOM

SKULPTUR FRÅN UTSTÄLLNINGEN "UTAN TITEL"
SIVERT LINDBLOM 1978

PLAN AV STENGOLV. ELEVATION AV SKULPTUR. TETRA PAK PULLY SCHWEIZ, SIVERT LINDBLOM, 1983